

Fruktad sköldlusart hittad av fritidsodlare



Pseudaulacaspis pentagona kan bilda stora kolonier på angripna växter som försvagas när sköldlössen suger näring från grenarna. Foto: Lise-Lotte Björkman

Genom Fritidsodlingens Riksorganisations rådgivning har ett nytt hot mot vedartade växter identifierats. Det är nämligen första gången skadegöraren *Pseudaulacaspis pentagona*, som tillhör familjen pansarsködlöss, konstaterats utomhus i Sverige.

Den förekommer runtom i Europa men är ursprungligen från Japan och Kina. Vid stora angrepp kan hela träd försvagas och dö.

Upptäckten gjordes av en uppmärksam privatperson i Malmö som noterat angrepp på katalpaträd i sin trädgård och slutligen kontaktade Fritidsodlingens Riksorganisations (FOR) trädgårdsrådgivning, genom Riksförbundet Svensk Trädgård (RST), för hjälp med identifiering.

- Det var en skadegörare som jag inte kände igen. Men jag misstänkte denna sköldlus efter närmare efterforskning. Detta bekräftades sedan av sköldlusexperten Carl-Axel Gertsson som undersökte insamlade exemplar. Det är en art som inte tidigare hittats utomhus i Sverige, säger Lise-Lotte Björkman trädgårdsrådgivare på RST och FOR.

Pseudaulacaspis pentagona kallas på svenska vit persikosködlus eller mullbärssködlus. Det är en besvärlig skadegörare som kan angripa hundratals olika växter, bland annat katalpa men även fruktträd. Den har förmodligen kommit till Sverige med växtmaterialet. *Pseudaulacaspis pentagona* kan bilda stora kolonier på angripna växter som försvagas när sköldlössen suger

näring från grenarna. Vid kraftiga angrepp kan grenar, och till och med hela träd, försvagas så att de till sist dör. Det är därför viktigt att angripet växtmaterial tas bort och destrueras så att skadegöraren inte sprids och etableras i landet.



Katalpträdets stammar helt täckta av sköldlusen *Pseudaulacaspis pentagona*. Foto: Peter Englov.

Tidig upptäckt är viktigt för hela samhället

Upptäckten av *Pseudaulacaspis pentagona* visar hur betydelsefulla fritidsodlare är för att tidigt upptäcka nya skadegörare. Det är viktigt för hela samhället.

- Från våra trädgårdar kan skadegörarna sprida sig vidare till naturen, och orsaka negativa effekter på den biologiska mångfalden, samt till yrkesodlingen och medföra stora ekonomiska förluster. Utan FORs kostnadsfria trädgårdsrådgivning hade det troligen dröjt innan *Pseudaulacaspis pentagona* identifierats konstaterar Inger Ekrem ordförande i FOR och förbundsdirektör på RST.

Fritidsodlarnas Riksorganisation, FOR, är en samarbetsorganisation för Riksförbundet Svensk Trädgård, Koloniträdgårdsförbundet, Trädgårdsamatörerna och ytterligare 16 rikstäckande föreningar för fritidsodlare och representerar därmed 70 000 medlemmar. FOR är också en röst för alla 5 miljoner

fritidsodlare i Sverige. Inom verksamheten organiseras gratis rådgivning till allmänheten som vilar på ekologisk grund.

Läs mer:

<https://svensktradgard.se/tradgardsrad/tradgardsradgivningen/aktuella-fragor/>

Artiklar på svenska av Carl-Axel Gertsson om *Pseudaulacaspis pentagona* kommer i FaZett (Entomologiska sällskapet i Lunds medlemstidning) under 2023 och i tidningen Hemträdgården nr 1 2023.

Presskontakt

Lise-Lotte Björkman, trädgårdsrådgivare, lise-lotte.bjorkman@tradgard.org, 070-293 30 85

Inger Ekrem, ordförande Fritidsodlingens Riksorganisation, inger.ekrem@for.se,
070-533 33 57

Ulf Nilsson, trädgårdsrådgivare, ulf.nilsson@for.se, 08-556 930 81